

enribook

Erika
Jarkovská

Samelé vtáča

Erika Jarkovská

Osamelé vtáča

enribook

Copyright © Erika Jarkovská 2026
Cover design © Erika Jarkovská 2026
Cover photo: © Pixabay free database
Layout design © Martin Žiak
Slovak edition © Enribook 2026

ISBN PDF 978-80-69110-52-6
ISBN ePub 978-80-69110-53-3
ISBN mobi 978-80-69110-54-0

Autorská poznámka:

*Príbeh bol inšpirovaný životom americkej
domorodej ženy Zintkaly Nuni.*

Venujem ho sestre Elene.

***

Keď vás láska volá, nasledujte ju,
hoci jej cesty sú ťažké a strmé.
A keď vás zahalia jej perute, poddajte sa jej,
hoci meč ukrytý v jej perí môže poraniť.
A keď k vám hovorí, verte jej,
hoci jej hlas možno rozplaší vaše sny ako severák,
čo pustoší záhrady.

Chalíl Džibrán: Prorok (1974)

1. Ava

Boston, Massachusetts, 1995

Len čo sa Ava prebudila do slnečného piatkového rána, zaumienila si, že dnešný deň neprežije ako inokedy. Nezamýšľala sa, prečo to tak chce. Asi namiesto nej rozhodlo podvedomie brániace sa skutočnosti, že jej život sa čoraz viac podobá pokojne plynúcej rieke. Zažiadalo sa jej hodiť do prúdu kameň alebo vyliat trochu oleja a vytvoriť na hladine dúhovo sfarbené kruhy. Malé vybočenie z chodníka, po ktorom kráčala dennodenne za ostatné roky, nemohlo uškodiť. Preto namiesto polhodinového šliapania do pedálov stacionárneho bicykla si v modernej kuchyni, kam zavítala málokedy, uvarila veľkú šálku zeleného čaju, ktorý si zvykla dopriať až po príchode do práce. Zvyčajne presne o ôsmej jej ho pripravovala osobná asistentka.

S voňajúcim nápojom sa postavila k zábradliu terasy lemovanej ozdobnými stĺpikmi. Jej byt sa nachádzal v prestavanom podkroví jednej zo starých obytných budov na Pinckney Street. Aká len bola hrdá na to, že si po siedmich rokoch húževnatej práce v medzinárodnej finančnej spoločnosti mohla dovoliť bývanie v prominentnej štvrti. Beacon Hill spolu s Back Bay boli domovom mnohých politikov, bankárov, spisovateľov, špičkových obchodníkov a manažérov. A teraz aj jej domovom. Vo chvíľach voľna sa sem neraz doviezla taxíkom, prechádzala sa starobylými uličkami, podľa príručky hľadala domy slávnych osobností mesta, minulých aj súčasných, predstavovala si, ako sem už patrí, a keď sa tak napokon stalo, od šťastia takmer vyskočila z kože. Prvé, čo po nasťahovaní sa do bytu urobila, bolo, že vyšla na terasu, aby si vychutnala panoramatický výhľad.

Vtedy bolo pár dní po Novom roku. Západný obzor sa kúpal v purpurových mrakoch nedávno zapadnutého slnka, kým východný obzor bol už ponorený do tmy. Po rieke Charles plávali ľadové kryhy; spomenula si, že mala nutkanie

zamiešať ich lyžičkou ako kocky cukru v šálke kávy. Ale ich púť nemohla sledovať až k zátoke s prístavom. Výhľad jej znemožňoval Longfelowov most, spájajúci oba brehy. Ten okamih bol natolko očarujúci, že si zaumienila stráviť na terase každú voľnú chvíľu od jari do jesene. V duchu po celom jej obvode vysadila do črepníkov tuje a kríčky s drobnými ružovými kvetmi podobnými tým, čo rozvoniavali celú jar vedľa chodníka vedúceho k domu starých rodičov. Ako malá v ich zákutiach naháňala mačky a vždy si pri tom na konároch doškriabala predlaktia a rozstrapatila vlasy.

Keď sa teraz rozhliadla, na terase nevidela nijakú romantiku.

V baňatých nádobách, určených pre ozdobné kríčky, sa viac ako rok hromadila dažďová voda a prach z ulice. Chátrali tu aj stolík a prútené kreslo, nahlodaané počasím, pretože ich neodložila ani počas zimy. Vánok jej pohladil líca. Prižmúrila oči a zadívala sa na vzdialený jachtársky klub na druhom brehu rieky. Iba tri razy odtiaľto pozorovala biele plachty súkromných plavidiel. Ich vzdor voči vetru nad hladinou jej časom už nepripadal natolko vzrušujúci ako po prvý raz.

„Už si spokojná?“ spýtal sa otec, keď mu oznámila, že si kúpila byt na Beacon Hill.

Poznala skrytú iróniu v jeho hlase. *Ak teleskopy fungujú, ako majú, každý sa stáva astronómom a svet je plný hviezd. Keď nefungujú, všetci vytiahnu svoje mikroskopy, aby skúmali chyby a problémy.* Podľa tejto Kawasakiho teórie otec vlastnil iba ošúchaný zaprášený mikroskop. Dobre vedela, že ju nikdy nepríde navštíviť, pretože sa nezmieril so skutočnosťou, že sa po štúdiu na vysokej škole, ani neskôr po smrti matky nevrátila domov do Providence, pretože tvrdohlavo chcela vytrčať z tieňa priemerných.

„Svet nezmeníš,“ snažil sa obráť ju o ilúzie. „To on zmení teba.“

Potiahla nosom a nabrala si sviežeho vzduchu za plné pľúca. Potom mykla plec, vrátila sa do obývačky, šálku

nedopitého čaju položila na stolík, a keď zistila, že má ešte hodinu času pred odchodom do práce, zhodila župan, vysadla na bicykel a zaprela sa do jeho pedálov.

Keby otec žil, naschvál by mu povedala, aká je pyšná na to, že býva v štvrti, kde by sa mohla na prechádzke stretnúť s Crichtonom, Kennedym či Umou Thurmanovou. Ale pre istotu by mu zatajila, aké to bolo málo pravdepodobné, pretože obyvatelia tejto časti mesta sa nezvykli prechádzať ulicami a ona nebola výnimkou.

***

Po niekoľkých obchodných stretnutiach s dlhoročnými klientmi spoločnosti oznámila asistentke, aby jej na pätnástu hodinu pripravila podklady pre finančné analýzy novej firmy. Ako šéfka obchodného oddelenia vždy najprv zbežne prekontrolovala výkazy a hodnotenia ratingových agentúr, skôr než potenciálneho klienta zverila na spracovanie niektorému z analytikov. A potom opäť kontrolovala výsledok pred konečným stretnutím, ktoré podľa dôležitosti buď absolvovala sama, alebo za odmenu zverila na starosť najlepšiemu z obchodníkov.

„Na pätnástu, slečna Greenová?“ prekvapeným pohľadom ju vyprovádzala asistentka.

Ava s úsmevom prikývla. Vedela, že sa Jenny potrebovala uistiť, či počula správne, pretože zvyčajne po obednej prestávke už o druhej hodine popoludní sedávala za svojim pracovným stolom. Ale dnes nebolo všetko ako zvyčajne, ibaže Jenny to nemala odkiaľ vedieť.

Prešla niekoľko blokov až na School Street, kde v jednom z mnohých bistier utíšila hlad šunkovou bagetou s hranolčkami a zapila ich kolou z plastového pohára, ako to robievali všetci študenti. Niežeby jej to ktovieako chutilo, ale zámerne sa vyhla vychyteným reštauráciám vo Financial District, kam chodievali vari všetci finančníci. V kvalitne ušitom kostýme

sivej farby, ktorý už na prvý pohľad vytváral dojem solventnosti, ale aj tvaroval jej postavu, pôsobila v tejto časti mesta tak trochu ako päť na oko. Našťastie sa tu koncom júna ponevieralo málo študentov, ale aj tých pár, ktorých stretla, udivene nadvihlo obočie. Keď utíšila hlad, so sakom zloženým cez predlaktie vyšla z bistra a prešla popri malom parku na náprotivnú ulicu. Mrkla na hodinky. Ešte jej ostával čas, aby cestou zašla do blízkeho kníhkupectva. Milovala knihy, ich vôňu, ich tajomstvá, nevedela sa ich nabažiť. Zakaždým s rešpektom pohládzala povrch farebných obalov, akoby sa bruškami prstov chcela dotknúť majstrovstva autorov schovaného vnútri.

Chvíľu sa prechádzala oddeleniami. Vo voľnom čase, keď sa nasýtila motivačných kníh, ktoré sa hromadili v jej knižnici a ktoré zvykla darovať pri rôznych príležitostiach kolegom, rada siahla po niečom oddychovejšom, najmä po životopisoch. Zašla do oddelenia noviniek. Vedela, že neodíde bez toho, aby si neurobila radosť aspoň jednou z nich.

Práve sa chystala zaplatiť, keď jej oči pritiahol veľký pútač na trojnožke, stojaci v blízkosti pokladne. Podišla k nemu. Na plagáte bola zobrazená mladá žena. Vyzerala ako tie, ktoré poznala z kalendárov či starých obrazov zo začiatku storočia. Bola oblečená v domorodých, bohato zdobených šatách s dlhými strapcami na rukávoch aj okolo drieku. Jednou dľaňou si podopierala bok, druhou pridržovala náhrdelník na hrudi. Vlasy mala zapletené do vrkočov. Sebavedomo pozerala priamo pred seba.

Stratené vtáča od Wounded Knee, prezrádzali názov výrazné titulky. *Renée Sansom Floodová*, prečítala meno autorky.

Načiahla sa po kôpke kníh, navršených vedľa stojana a vzala do ruky jeden brožovaný výtlačok. Zbežne ho prelistovala, potom sa vrátila na začiatok. *Obdivuhodný príbeh dieťaťa, ktoré ako zázrakom prežilo masaker Indiánov* – stálo na vnútornej strane obálky. *Autorka citlivo približuje*

čitateľom neľahký osud ženy predurčený aj jej menom; ženy nenachádzajúcej šťastie, uväznenej spoločenskými predsudkami medzi dvomi kultúrami – beloškou a indiánskou.

„Môžem vám ju zabaliť?“ vytrhla ju z čítania predavačka s milým úsmevom.

„Nie, ďakujem,“ vrátila knihu na miesto.

Po celý čas, ako potom kráčala späť do práce, neschádzala jej z mysle podobizeň onej ženy. Bola si istá, že presne takýto obrázok už niekde videla, ibaže si nevedela spomenúť kde. Až keď vstúpila do budovy, v ktorej sídlil jej zamestnávateľ, v myslí sa jej rozjasnilo, kým vo vestibule čakala na výťah.

„Jenny, prineste mi, prosím vás, z archívu poštu z vlaňajšieho augusta,“ prikázala asistentke, len čo vošla do miestnosti a ráznym krokom prešla k dverám svojej kancelárie.

„Ale...“ zasekla sa Jenny a na okamih zatajila dych.

„Je v tom nejaký problém?“ spýtala sa Ava s rukou na kľučke.

„Nijaký, slečna Greenová, ibaže na stole máte pripravené materiály o novej firme, ako ste si želali,“ pripomenula Jenny.

„To je v poriadku, ďakujem, ale aj tak zájdite do archívu.“

„Mám priniesť všetku poštu?“ spýtala sa prekvapene asistentka, očividne zhrozená z predstavy množstva šanónov a zakladačov, pre ktoré bola vyhradená samostatná miestnosť.

„Pravdaže.“

„Hľadáte niečo konkrétne? Mohla by som...“

„Mohli by ste čo najskôr urobiť, o čo som vás požiadala? A zavolajte si na pomoc niekoho zo sekretariátu.“

O pol hodiny už Ava sústredene prezerala zakladače s listinami a šanóny s obálkami, ignorujúc fascikle na pracovnom stole, ktoré bolo potrebné vybaviť prednostne. Zahĺbená do práce viackrát prepočula zvonenie telefónu aj klopanie na dvere.

„Pokúša sa vám dovolať pán Owen,“ Jenny opatrne strčila hlavu do dverí.

„Kto?“ zamyslene prevracala v dlani veľkú žltú obálku. „Ach, pravdaže...“ pozrela na nástenné hodiny. „Povedzte mu, že zavolám.“

Potom sa posadila za stôl, odtisla spisy bokom a zalovila v obálke. Vytiahla sprievodný list od akéhosi kurátora z Južnej Dakoty, ako aj zopár novinových výstrižkov, fotokópií zožltnutých dokladov, starých fotografií a zopár strán rukou písaných poznámok. Našla medzi nimi aj ten istý obrázok, aký pred chvíľou videla v kníhkupectve. Dokumenty rozložila po doske stola. Pozrela na meno odosielateľa na obálke, uvedené aj v záhlaví listu.

V myslí sa jej vybavil telefonát niekedy z augusta minulého roka, ktorý považovala za žart, hoci príjemný hlas na druhej strane linky sa ju snažil presvedčiť o opak.

„V akej veci voláte, pán Cane?“ snažila sa pomôcť volajúcemu, keď po úvodných, mierne rozpačitých slovách objasňujúcich, ako získal jej telefónne číslo, sa stále nedostal k podstate, *prečo* volá.

„Rád by som sa s vami stretol,“ dostal napokon zo seba a zaodfrhal.

To som pochopila, pomyslela si, ale v hlave sa jej zapol alarm obozretnosti. Zvyčajne jej volávali ostrieľaní obchodníci, firemní právnici, manažéri obchodných oddelení, ako bola ona, skúšajúci na ňu všelijaké triky, len aby vymámili informácie o výhodných investičných príležitostiach. Akoby poradenstvo tohto druhu bolo zadarmo. Hoci pán Cane na prvé počutie nikoho z nich nepripomínal, aj tak zbystrila pozornosť.

„Máte nejakú konkrétnu predstavu, čo by naša spoločnosť mohla pre vás urobiť, alebo si to ujasníme až na osobnom stretnutí? Ale, prepáčte, prepočula som názov firmy, ktorú zastupujete.“

„Nijakú firmu nezastupujem...“

„Aha, rozumiem, chcete sa teda stretnúť ako súkromný investor,“ snažila sa dostať rozhovor do konkrétnejšej roviny, keď hlas zaváhal. Zase nejaký prominentný synáčik, čo si chce bokom uliať otcove peniaze, prebleslo jej myslou. Okamžite zalovila v pamäti, kam zaradiť meno Cane.

„Ja a investovať?“ srdečne sa zasmial muž v slúchadle. „Kdeže, rád by som sa s vami stretol v súkromnej záležitosti.“

„A čoho by sa týkala?“ spozornela. Poznámka, napovedajúca prípadnú insolventnosť volajúceho, ubrala z jej záujmu o neho sedem bodov z desiatich.

„Vás, slečna Greenová.“

„Buďte konkrétnejší, prosím.“

Hlas v slúchadle vzdychol. „Je toho toľko, že by som to s vami radšej predebatoval osobne. Takto telefonicky sa nedá všetko...“

„Pán Cane,“ prerušila ho dôrazne, „prepáčte, ale ak mi nepoviete, kvôli čomu by som vám mala venovať čas, neurobím to. S klientmi našej spoločnosti, hoci aj potenciálnymi, sa stretávam *iba* pracovne.“

„Nechcem sa stať vaším klientom, slečna Greenová.“

Pán Cane práve stratil aj zvyšné tri body. „Potom sa však s vami nemám prečo stretnúť, ľutujem.“

„Ide o vašu príbuznú,“ vyhrkol, ako keď sa topiaci slamky chytá.

„Áno, a o ktorú?“

„Domnievam sa... nie, som presvedčený, že som našiel vašu prababičku z matkinej strany.“

„Robíte si zo mňa žarty, pán Cane?“ stratila trpezlivosť.

„Ani v najmenšom, slečna, totiž... ste Ava Shirley Greenová?“

„To ste sa ma predsa pýtali už na začiatku, márnite môj čas...“

„Potom vaša prababička sa volala Maggie Colbyová, no pokrstili ju ako Nailorovú a bola...“

„Nebuďte smiešny, dobre viem, ako sa volali moji predkovia,“ prudko ho prerušila Ava. „Netuším, o čo vám ide, ale snaha vzbudiť môj záujem nepadla na úrodnú pôdu a moja tolerantnosť k vášmu humoru práve vyprchala. Bol nemiestny a trápny,“ zdôrazňovala slová, hoci najradšej by ho poslala rovno niekam do teplých krajín.

„Viem, znie to neuveriteľne, ale dovoľte mi aspoň...“ začula ešte v slúchadle, kým ho bez pozdravu nepoložila. Potom zašla za asistentkou. „Ak by ešte niekedy volal tento človek, neprepájajte ho ku mne pod nijakou zámienkou, rozumeli ste, Jenny?“

O dva týždne na to jej doručili hrubú obálku. Meno odosielateľa spôsobil, že sa jej čelo zachmúrilo a obočie spojili mrzuté vrásky. Obsah obálky prezrela iba zbežne a potom ju šmarila do kontajnera s nápisom *prečítaná pošta – vybavená...*

Teraz na stole zazvonil telefón a prerušil jej spomienky. Siahla po slúchadle.

„Musela si uloviť veľmi zaujímavého klienta, keď na nič nereaguješ,“ počula mierne vyčítavý hlas Roya Owena.

„Akože nie, práve sa s tebou zhováram,“ odpovedala zamyslene, čítajúc slová sprievodného listu zo žltej obálky. Prepočula jeho ťažký povzdych.

„Mám sa u teba zastaviť?“

„A načo, potrebuješ niečo?“ spýtala sa so zrakom zapichnutým v riadkoch.

„To sa pýtaš vážne?“ hlas v slúchadle znel skoro urazene.

„Nerozumiem...“

„Ava, je predsa piatok!“ zvolal nervózne.

„Čože? Ach, pravdaže, piatok. Prepáč, Roy, mám rozrobenú nejakú prácu, prestala som vnímať realitu. Koľko je hodín?“ spýtala sa a zároveň pozrela na hodiny na stene.

„Akurát čas na spoločnú večeru,“ Royov hlas prezrádzal úľavu.

Na chvíľu sa jej zmocnilo pokušenie odmietnuť dnes nielen večeru, ale aj všetko ostatné, čo potom nasledovalo v súkromí jej spálne s kolegom z iného oddelenia a opakovalo sa už viac ako pol roka takmer každý piatok. Počiatkové poblúznenie sa transformovalo na rutinu, ktorá, zdalo sa, obom vyhovovala. Nijaká prudká vášeň, nijaké veľké city ani vyznania lásky, iba príjemné a potrebné odpútanie sa od náročných povinností na konci týždňa. Ventil s označením *sex*.

„Dobre, stretneme sa na zvyčajnom mieste,“ navrhla. Neželala si, aby sa Roy na ich poschodí ukazoval viac, ako bolo potrebné. To, čo spolu mali, nemalo byť zámienkou pre klebetné ústa.

„Nenechaj ma čakať, už teraz mám hlad ako vlk. Chcem sa ti pochváliť, aký obchod sa podaril chlapíkovi z môjho oddelenia, je to na mimoriadnu odmenu od šéfa,“ dodal s hrdosťou v hlase, ktorú prehliadla. Boli kolegami na rovnakých postoch, rivalmi v kariére, konkurenciou pri dosahovaní výsledkov ich pracovných tímov. Ibaže Ava bola predsa len o čosi úspešnejšia. Zatiaľ čo Roy vedel spolupracovníkov motivovať, ona ich vedela priviesť k mimoriadnym výkonom. Za to ju šéf Trevis Carter brával na lukratívne dovolenky s členmi dozornej rady.

Ava zašla za asistentkou a podávajúc jej obálku, prikázala: „Zistite mi niečo o tomto mužovi.“

Jenny prekvapene zdvihla obočie. Práve vypla počítač, zbalila si veci a chystala sa na odchod. „Čo konkrétne máte na mysli?“

„Všetko, čo sa vám o ňom podarí zistiť, a dajte mi, prosím vás, do mailu; doma sa na to pozriem.“

Vrátila sa do kancelárie nevšímajúc si výraz Jenninej tváre, prezrádzajúci sklamanie z toho, že dnes, hoci sa práve začínal víkend, musela zostať v práci rovnako dlho ako po iné dni v týždni.

Ava opatrne vstala z postele, ale vedela, že hlasno odfukujúceho Roya by teraz aj tak nič nezobudilo. Ležal s rozhodnými rukami, akoby bol kráľom postele. Vlastne mal na to tak trochu právo, bol súčasťou jej doteraz najdlhšie trvajúceho vzťahu. *Po tridsiatke budú už všetci súci chlapi zadaní*, počula hovoriť mamu. Možno mala pravdu. Nedávno dovŕšila tridsaťpäť rokov a muži vyskytujúci sa v jej okolí boli buď mladí, ženatí alebo príliš pracovne vyťažení. Roy bol vcelku uspokojujúcim milencom, viac nepotrebovala.

Obliekla si župan a prešla do obývačky. Zažala lampu na písacom stole a z koženej aktovky vytiahla papiere.

Znovu čítala slová sprievodného listu, potom rukou písané poznámky, sústredene prezerala kópie starých fotografií. Na mnohých bolo usmievavé domorodé dievčatko oblečené v bielych šatočkách – sotva ročné s bacuľatými líčkami aj trochu odrastené; na niektorých sa túlilo k mužovi vo vojenskej uniforme s prísnyim výzorom tváre. Slabikovala mená napísané na spodnom okraji obrázkov: Clara Colbyová, Leonard Colby, Zintkala Nuni.

„Zintkala Nuni,“ zašepkala zvláštne znejúce meno, pozerajúc na fotografiu ženy známej z plagátu. Toto by mala byť jej prastará matka?

To je ale poriadna hlúposť. Predsa dobre vie, ako sa volala prababička z matkinej strany. Jej mama so starou mamou neraz spomínali na Abigail Sheenovú z Tulsy. Bola u nej dva či trikrát s rodičmi ako malá. Bolo to zvláštne, ale napriek tomu si pamätala voňavý jablkový koláč, drobné vráskavé dlane, ktoré jej ho podávali na tanieriku, aj bieleho psa, čo behal po dvore. Bála sa ho, lebo bol väčší než ona. Veľa jej nezostalo v pamäti, ale babička Abigail bola dozaista jej pravá prastará matka. Odmietavo pokrútila hlavou. S tým indiánskym dievčatom ju nemalo čo spájať. Napokon,

mohla sa na to spýtať starej mamy Olivie, iba by jej potvrdila, že sa nemýli.

Bolo pár minút po polnoci. Zložila papiere na kôpku a chcela ich vložiť naspäť do aktovky. Na chvíľu zaváhala, ale napokon zapla počítač. Vedená akousi zvláštnou zvedavosťou spôsobujúcou chvenie okolo žalúdka, aké nemávala často, chcela sa presvedčiť, či Jenny niečo zistila o tom "vtipnom" pánovi Canovi.

2. Noah

Sioux Falls, Južná Dakota

Noah sa pozeral do tváre mladučkej dievčiny, oblečenej v červenom tričku, čo malo cez prsia nápis *Ja som svoj osud*. Výstižné, pomyslel si. Snažil sa pritiahnúť jej pohľad, keď už odmietala odpovedať na otázky; zachytiť v čiernych očiach aspoň náznak toho, že rozumela, o čo mu ide a že je tu kvôli nej; ale ignorovala jeho snahu. Trucovala ako dieťa. Bola dieťaťom. S chmárkami na čele a s odutou perou si prezerala krátky, nepestované nechty prstov, chudé predlaktia mala položené na doske stola. Mal pocit, že vidí do jej mysle. Sklamanie a frustrácia si tam delili priestor so vzdorom a obvinením ako u mnohých jej rovesníkov z tejto sociálnej vrstvy.

Znovu pozrel do zložky položenej pred sebou.

Talutah, pätnásť rokov, bydlisko Mission, okres Todd, indiánska rezervácia Rosebud, čítal. Najmladšia z piatich detí Barryovcov. Otec Jim, štyridsaťjedenročný, desať rokov bez stáleho zamestnania, pracuje príležitostne. Matka Kimimela, tridsaťosemročná, domáca; u oboch rodičov podozrenie na alkoholizmus. Dvaja z troch synov boli zverení do prevýchovy Nápravno-výchovného zariadenia pre problémovú mládež v Sioux Falls, najstarší syn je doma taktiež bez práce. Dcéry navštevujú strednú školu všeobecného vzdelania pre Indiánov.

Talutah sa ale rozhodla zmeniť to. Pred dvoma mesiacmi utiekla z internátu. Rodičia na upozornenia zo školy nereagovali, tvrdili, že dievča je choré, ale žiadny lekár Talutahu neošetroval. Až do včera, kým ju a zopár len o málo starších výrastkov nezadržala polícia pri pokuse o vyrabovanie lekárne na Louis Avenue. Možno mali na rováši aj vlámačky spreď troch týždňov. Dvom sa teraz podarilo utiecť, ostatní sa s menšími poraneniami nachádzali v cele predbežného vyšetovania. V Sioux Falls sa darilo úžere a drobným skupinám, akou bola táto. Často ju tvorila mládež z radov domorodých prisťahovalcov. Zvyšovali nárast kriminality a kazili renomé tejto populácie.

Noah vzdychol a opäť pozrel na dievčinu. Stále ju oveľa viac zaujímali nechty než akýsi kurátor s otravnými otázkami.

„Tak znovu. Prečo si ušla zo školy?“ spýtal sa.

Nezdvihla zrak.

„Načo ste potrebovali lieky?“

Kútiky úst sa jej posmešne nadvihli. Pochopil, že sa mal dovtípiť, na čo.

„Vieš vôbec, čo sú zač a čoho sa dopustili tvoji kamaráti predtým, ako si ich spoznala?“

Opäť sa uškrnula.

„Chayton Tripp je v tomto meste už dosť známy aj napriek tomu, že nie je dospelý.“

Všimol si, že si prestala skúmať nechty.

„Výtržníctvo, alkohol, mäkké drogy, zopár vlámačiek,“ vymenúval. „Pýtať sa ťa, kde sa zdržiava kamarát, ktorý sa na ostatných vykašľal a zbabelo ušiel, by bolo asi zbytočné.“

Prevrátila oči. Unudene sa zadívala do rohu miestnosti.

„To s ním čakáš dieťa?“

Rýchlo na neho pozrela, ale potom odvrátila zrak. Zachmúrila sa.

Postrehol prekvapenie v jej očiach. „Neviedla si, že si tehotná? O to skôr by ti malo záležať, aby polícia Chaytona našla.“

„A prečo?“ zahundrala konečne.

„Aby sa z otca tvojho dieťaťa nestal kriminálnik.“

„No a?“

„Akože no a?!“ takmer zvolal. „Myslel som, že ho máš rada.“

„Pretože ma zopárkrát pretiahol?“ odfrkla začudovane.

„No, vidím, že s názormi som v tomto smere pozadu,“ nadvihol obočie.

Uškrnula sa.

„Čo budeš robiť?“

Mykla plecom.

„Je to tvoj prvý priestupok, pokúsil by som sa zariadiť, aby si sa dostala do azylového centra pre mladistvé matky. Pokračovala by si v štúdiu. Ale musíš prejaviť ochotu spolupracovať.“

„To akože mám podraziť Chaytona a ostatných?“

„Takže pripúšťaš, že lekárne dnes v noci bol jeho nápad.“

Založila si ruky na prsiach a zamračila sa.

„No tak, Talutah, som na tvojej strane, chcem ti pomôcť,“ snažil sa obmäkčiť jej detinský vzdor.

„Načo sa o mňa staráte?“

„Starat sa o dievčatá, ktoré sa dostali do problémov ako ty, patrí k mojej práci.“

„Nežiadam vás o to,“ zagánila.

Takmer tresol po stole. „Chceš skončiť v nápravnom zariadení ako tvoji bratia?“

Opäť mykla plecom.

„Sú prázdniny, mohla si byť doma, namiesto toho...“

„Čo by som v tej diere robila?“ zvolala.

„Keď ste so sestrou začali chodiť do školy, myslel som si, že nechceš byť ako ostatní...“ pokračoval Noah, ale dievčina ho prudko prerušila: „Čo máte stále so školou? Museli sme tam chodiť, našim by inak zobrali dávky. Ale čo vy o tom môžete vedieť, *wicasa*.“

„A čo by si v tvojom veku chcela robiť, ak nie chodiť do školy? Máš nejaké záľuby?“

Odula pery. Myslel si, že neodpovie, ale napodiv hlesla: „Rada spievam.“

„Ale to je výborné,“ takmer zvolal od radosti. Konečne našiel nejaký záchytný bod. „V škole pôsobí spolok pre rozvoj piesní a tancov pod záštitou Janeen Antoinovej, kurátorky a pedagogičky, počula si už o nej? Pôsobí síce ako mentorka indiánskeho umenia v San Franciscu, ale chodí sem často, vyrástla v rosebudskej rezervácii. Pod jej dohľadom by si mohla rozvíjať svoje nadanie.“

Na okamih sa dievčine v očiach zjavil záujem, ale potom opäť mykla plec, to jej nateraz šlo najlepšie. „A kedy budem zarábať peniaze? Otec vraví, že snívam zbytočne, Madonna je len jedna.“

Panebože, kolko podpory zo strany rodičov! zaúpel v duchu Noah. „Ktovie, možno sa otec mýli, a jedného dňa z teba bude druhá Madonna.“

„To sotva, úspech nečaká na také, ako som ja.“

„Odkiaľ máš takú múdrosť?“ pokrútil hlavou, hoci odpoveď už poznal. „Poznám mnoho Indiánov, ktorí to niekam dotiahli, sú z nich speváci, lekári, vedci aj politici,“ vymenúval a rýchlo sa snažil spomenúť si na nejakého herca, ktorý by bol vekom blízky Talutahe a mohla by ho poznať z kina.

„Ibaže kolkí pochádzali z rezervácie ako ja?“ namietla.

„Takmer všetci, a ver mi, nezáležalo na tom, odkiaľ pochádzali, ale ako veľmi chceli čosi dosiahnuť, presvedčiť verejnosť svojím talentom či umením. Talutah,“ prihovril sa jej láskavo, „internátna škola ti zabezpečí, čo potrebuješ. Mysli na to malé, ako sa o neho chceš do budúcnosti postarať?“

Pozrela na neho prekvapene, akoby nerozumela, o čom hovorí, alebo akoby mu prinajmenšom preskočilo. „Nebudem sa starať o žiadne decko.“

Takmer opäť tresol po stole. Ale ovládol sa, zafal päšť. Počas svojej krátkej praxe bol už neraz svedkom toho, ako mladučké domorodé dievčatá, ale neraz aj dospelé ženy, sa zriekli práve narodeného dieťaťa a ponúkli ho na adopciu. Takých prípadov bolo po nemocniciach v Dakote, ale aj inde v Štátoch ako maku. Chvilka vzájomného porozumenia zhasla tak rýchlo, ako vzplanula.

Zamračil sa, zavrel spis, vstal a zaklopal na dvere. Tie sa vzápätí otvorili a do miestnosti vošla žena v uniforme.

„Skončili sme,“ oznámil jej.

Talutah s hrmotom odsunula stoličku a vstala od stola. Na tvári mala úškrn víťazstva.

„Čím skôr si spomenieš na to, kde sa ukrýva Chayton, tým lepšie pre teba,“ neodpustil si Noah poznámku. „A ešte niečo,“ zastavil ju a prinútil otočiť sa. „Tu je zoznam pomocných prác a pracovísk v meste. Vyber si, akou činnosťou budeš tráviť toto leto. Je to, pravdaže, dobrovoľné, ale uvedom si, že ti stále hrozí polepšovňa. Pravdepodobne ti nedošlo, do akých sračiek si sa dostala. Prestaň sa hlúpo hrať na dospelú a začni používať rozum. Rád by som soboty trávil inak než vyesdávaním na policajnej stanici. Som predsa *wicasa*, sama si to povedala,“ dodal, keď na neho prekvapene pozrela a vtisol jej do dlane hárok papiera.

Mal chuť zdriepť ju za plecía a poriadne ňou zatriašť, i keď dobre vedel, že len toľko by na prebratie sa z ilúzií nestačilo.

***

Cestou z policajnej stanice sa snažil vypustiť prácu z mysle. Vezúc sa v kabriolette so sklopenou strechou dúfal, že letný vánok mu vyfúka z hlavy obraz nevraživých očí dievčiny a zvyšok dňa strávi príjemnou činnosťou. Snažil sa, aby sa s prípadmi, ktoré boli súčasťou jeho práce, príliš nestotožňoval. Bolo to však márne. Ešte nebol jedným zo skúsených sociálnych pracovníkov s hrošou kožou,

zhrubnutou voči postoju a ľahostajnosti tých, kvôli ktorým študovali sociológiu na drahých univerzitách.

Blížil sa k veľkému komplexu zdravotnej starostlivosti fakultnej nemocnice, kde jeho otec pôsobil ako primár stomatologickej kliniky. V tesnom susedstve komplexu sa nachádzala detská klinika so školou. Tam pracovala jeho matka, pediatrička.

Pri spomienke na rodičov mu zaškvrkalo v žalúdku. Napadlo mu, že by k nim mohol zájsť na obed, aj keď nebol ohlásený. Ale matka, hoci s nimi už viac ako rok nebol, stále cez víkendy varievala minimálne pre štyroch. V peknom priestranom dome, obklopenom zeleňou ako takmer všetky domy pozdĺž South Acorn Avenue, prežil celý doterajší život. Okrem súrodencov mu nikdy nič nechýbalo. Mohol v pokoji študovať, dosýta sa venovať záľubám, športovať, chodiť s kamarátmi na prázdninové pobyty, kam sa mu zachcelo – bez obáv, že by ho rodičia považovali za lenivého sráča bez ambícií, akými boli v očiach rodičov niektorí jeho rovesníci. Jeho rodičia sa o všetko postarali, poskytli mu to, o čom iní iba snívali. Talutah mala pravdu, bol *wicasa* – dieťa bohatých rodičov. Donedávna to považoval za úplnú samozrejmosť. To až rezervácia ho zmenila.

Bol presvedčený, že chudoba, s ktorou sa tam stretával, nemusí byť konečná, ba dokonca že je odstrániteľná, aj keď dobre vedel, že sa nedá iba odrezat ako suchý konár či oškrabať ako plesň zo steny. Často navštevoval mestá rezervácií po celej Južnej Dakote. Ale rezignácia, zmierenie s osudom, ľahostajnosť k budúcnosti, alkoholizmus, kriminalita, sexualita, domáce násilie boli rovnaké v každej z nich – v Rosebude, Pine Ridge aj v Cheyenne River. Sám si vybral k štúdiu práve toto etnikum. Fascinovalo ho indiánske chápanie sveta, ten dar vidieť prírodu pravdivo, s údivom aj radosťou, vážnosťou a úctou; to vnímanie nielen tvarov, ale aj koreňov a ideálov. Vždy, keď bol nablízku tomuto ľudu, mal

pocit, že sa mu zohriala krv a prúdi mu v žilách o niečo rýchlejšie.

„Kolkó duší si dnes zachránil?“ spytoval sa neraz otec, keď po dobrom obede všetci traja sedeli pri šálke kávy na terase s výhľadom na jablone a slivky v záhrade, ktoré vysadil ešte mamin otec.

Nemal rád túto otázku, ale nemal sa za ňu prečo hnevať, v otcovom hlase nebola irónia. Aj matka mala na tvári vždy vlúdny úsmev, keď, lyžičkou cinkajúc o steny šálky, očakávala jeho odpoveď. Takmer nikdy sa k nej nedostal, pretože otec to zakaždým urobil za neho: „Celé desaťročia vlády izolovali Indiánov v rezerváciách, akoby chceli ochrániť bielych pred spomienkami na to, čoho sa na nich dopustili. Je jedno, či šlo o demokratov alebo republikánov, všetci politici považovali Indiánov za otlak spoločnosti. A keď sa im podarilo urobiť ich závislými od prídelov, na ktoré sa začali spoliehať viac než na svoje schopnosti, keď u nich vypestovali pasivitu k vlastnému údely, rozhodli sa prevychovať ich.“

Richard Cane to zakaždým povedal takým tónom, že sa na jeho slová nedalo nič namietat'. Nebolo v nich obvinenie či výsmech, ani sklamanie, iba konštatovanie...

Noah zaparkoval kabriolet v miernom kopci pred domom rodičov. V hale ho privítala matka s úsmevom na tvári, o ktorom bol presvedčený, že sa s ním už narodila. Poznal ho z fotografií rovnako ako zo života. Obdarúvala ním všetkých okolo seba prirodzene a nenútene, sotva si uvedomujúc, akým požehnaním bola obdarená. Usmievala sa, keď varila, utierala prach, alebo strihala ruže v záhrade. Dokonca aj keď sa poškriabala na predlaktiach o trnie, iba sykla: *dočerta!*, ale v jej hlase nebolo nijakého hnevu. Bola anjelom rodiny, dozaista mala niekde v pivnici schované krídla.

„Vitaj, zlatko, práve som ti chcela zavolať,“ nastavila mu líca k bozku. Potom sa objali, ako mávali vo zvyku. „Pripravila som tvoj oblúbený zeleninový nákyp, bola by škoda, keby sme ho zjedli iba my s otcom.“

„Nieko ma tu spomína?“ vyšiel Richard Cane z pracovne vedľa haly a vystrel k synovi pravicu. Srdečne si potriasli rukami.

„Kolko duší si tento týždeň zachránil?“ ponáhlal sa s otázkou Noah.

„Ty si včera niečo oslavoval?“ spýtal sa zaskočený otec.

„Nie, som úplne triezvy.“

„Potom nerozumiem, ty si predsa expert na stratené duše, ja sa starám iba o krásu ľudských úsmevov. Pozri na matku, ako dobre sa mi to darí,“ poznamenal.

„Máš nový prípad?“ pozrela na neho matka. V zelených očiach sa jej mihli záujem aj starosť.

Noah si vzdychol. Vedel, že sa nevyhne rozprávaníu o Talutahe a bande, s ktorou sa dala dokopy.

„Ozaj, ráno nám telefonovala Cayla, vraj sa ti nevie už pár dní dovolať,“ pozrela na neho skúmavo matka cestou do jedálne, oprúc sa mu o predlaktie.

„Takmer celý týždeň som strávil v rezervácii, bol tam zlý signál,“ zahundral Noah na ospravedlnenie.

„Ale záznamník doma ti funguje, či nie?“ Všimol si jej mierne vyčítavý pohľad. Vždy mu videla až do mysle.

„Ak je treba niečo vyriešiť, nemal by si to odkladať,“ pridal sa k matke otec, akoby tušil, že syn potrebuje povzbudenie pred rozhodnutím, na ktoré zbiera odvahu. Objal ho okolo pliec. „Tak už poď, mám hlad ako vlk.“

***

„Ako sa má Akecheta?“ zahuhňal otec o niečo neskôr medzi sústami pečeného mäsa. Na zeleninové nákypy nikdy nebol. „Stále tolko chľastá?“ spýtal sa tónom, akoby sa zaujímal o susedovho psa. Tomu, kto vedel, že sa sputuje na posledného žijúceho príbuzného ženy, ktorá ho porodila, mohla jeho otázka pripadať necitlivá. Ale Richard Cane mal o Akechetu

úprimný záujem, hoci sa vídali zriedka; vypytoval sa naňho vždy, keď sa Noah vrátil z rezervácie.

„Celé dni vysedáva pred domom a vypeká si na slnku z kostí reumu. Je už samá šľacha a koža, ale ten starý vlk je bojovník,“ odpovedal Noah tiež medzi sústami jedla.

„Najväčšie zlo sú chyby, ktorých sme sa na sebe dopustili sami,“ poznamenal otec zdanlivo od vecí, ale Noah mu dobre rozumel. „A čo spánok? Ešte sa ti snívajú tie divné sny?“ pokračoval otec tónom, akoby vyšetroval pacienta.

Noah pokrútil hlavou.

„To je dobre, už som uvažoval, že ťa pošlem za nejakým odborníkom...“

„Načo, prosím ťa...?“ Syn vrhol na otca odmietavý pohľad, ale ten si ho nevšímal.

„Nepýtal si sa na to Akechetu?“

„Ale áno, pýtal. Vraj ide o niečo nedoriešené z minulosti.“

„Čím dlhšie dovolíme problému, aby existoval, tým ťažšie je vrátiť myslí pokoj,“ poznamenal otec ako z učebnice. „Práve preto, kým je to v našich silách, treba dať veci do poriadku.“

Otec myslel predovšetkým na Noahov očividne vyprchávací vzťah ku Cayle, dvadsaťdvaročnej študentke ekonómie. O tom, že za ostatné tri dni k nim volala najmenej desaťkrát – vždy takmer s plačom v hlase, zdôrazňujúc obavy o Noaha, ktorý nebral mobil, ani neodpovedal na maily –, mu s matkou povedali až neskôr.

„Podľa mňa si prepracovaný, zlatko, všetko si príliš pripúšťaš, mal by si viac oddychovať,“ zmenila tému matka.

„Veď preto idem o chvíľu športovať,“ upokojoval ju Noah.

„S plným žalúdkom? Nevypiješ si s nami ani kávu?“ zhrozila sa.

„Radšej zjdem do prírody, oddych mi prospeje, sama si to pred chvíľou povedala,“ žmurkol.

Otec pri zmienke o športovaní ožil: „Ak ideš do golfového klubu, rád sa pridám.“